

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งเน้นที่จะศึกษาความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหาร 163 คน ครู 3,407 คนจากโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 จำนวน 42 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้จากผู้บริหารโรงเรียน 163 คน และครู 3,407 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970,p.608) ที่ความคลาดเคลื่อน 0.05 และสุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียน 115 คน ครู 345 คน แสดงตามตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารและครู โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3

กลุ่ม / โรงเรียน	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง				
	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	จำนวนครู	ผู้บริหาร	จำนวนครู	รวม
กลุ่มที่ 1					
1. ชิโนรสวิทยาลัย	5	93	4	9	13
2. ทวีธาภิเศก	5	134	4	13	17
3. ฤทธิณรงค์รอน	4	57	3	6	9
4. สวนอนันต์	3	49	2	5	7
5. วัดปากน้ำวชิรธรรมาส	1	49	1	5	6
6. วัดบวรเม่งคด	3	55	2	5	7
7. สตรีวัชรเม้ง	5	100	4	10	14
8. สุวรรณารามวิทยาลัย	5	103	4	10	14
9. มัชฌิมวัดดุสิตาราม	5	91	4	9	13
10. วิมุตยารามพิทยากร	4	70	3	7	10
11. มัชฌิมวัดนายโรง	3	46	2	5	7
กลุ่มที่ 2					
1. โปธิสารพิทยากร	5	127	4	12	16
2. นวมินทรราชินุทิศสตรีวิทยาพุทธ มณฑล	5	112	4	11	15
3. มหรรณพาราม	3	59	2	6	8
4. ทวีวัฒนา	2	56	1	6	7
5. วัดน้อยใน	3	42	2	4	6
6. สุวรรณพลับพลาพิทยาคม	2	35	1	3	4
7. ศึกษานารี	5	149	4	15	19
8. วัดราชโอรส	4	95	3	9	12
9. ชนบุรีวรเทพีพลารักษ์	5	71	4	7	11

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารและครู โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3 (ต่อ)

กลุ่ม / โรงเรียน	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง				
	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	จำนวนครู	ผู้บริหาร	จำนวนครู	รวม
10. วัดอินทาราม	4	73	3	7	10
11. มัชฌิมวัดดาวคณอง	4	65	3	6	9
กลุ่มที่ 3					
1. บางปะกอกวิทยาคม	5	105	4	10	14
2. บางมดวิทยา"สีสุกหวาดจวน อุปลัมภ์"	4	81	3	8	11
3. วัดพุทธบูชา	4	75	3	7	10
4. อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย	4	89	3	9	12
5. แจงร้อนวิทยา	2	57	1	6	7
6. รัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน	5	118	4	11	15
7. มัชฌิมวัดสิงห์	5	126	4	12	16
8. ศึกษานารีวิทยา	5	114	4	11	15
9. ทวีธาภิเศก 2	3	35	2	3	5
10. พิทยาลงกรณ์พิทยาคม	1	19	1	2	3
กลุ่มที่ 4					
1. วัดนवलนรดิศ	4	120	3	12	15
2. สตรีวัดอัสสรสวรรค์	5	108	4	11	15
3. จันทรประดิษฐารามวิทยาคม	5	98	4	10	14
4. วัดประดู่ในทรงธรรม	2	63	1	6	7
5. ไชยนิรมลพิทยาคม	2	54	1	5	6
6. ปัญญาวารคุณ	5	99	4	10	14
7. มัชฌิมวัดหนองแขม	5	121	4	12	16
8. วัดรางบัว	5	79	4	8	12

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารและครู โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3(ต่อ)

กลุ่ม / โรงเรียน	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง				
	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	จำนวนครู	ผู้บริหาร	จำนวนครู	รวม
9. ราชวินิตบางแคปานจ๋า	5	75	4	7	11
10. นवलนครศิวิทยาควฯ	2	48	1	5	6
รวม	163	3,407	115	345	460

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 (2551, 6 ตุลาคม)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามระดับความสำเร็จในการบริหาร โรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดและทฤษฎี จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและกรอบการบริหาร โรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, หน้า 4-20) ซึ่งนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ(checklist)จำนวน 5 ข้อ เพื่อสำรวจสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอนหรือประสบการณ์ในการบริหาร โรงเรียน

ตอนที่ 2 สอบถามระดับความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

กรุงเทพมหานคร เขต 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณ (rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท์ (Likert) ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดระดับคะแนนความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงออกเป็น 5 ระดับดังนี้

5 หมายถึง มีระดับความสำเร็จมากที่สุด

4 หมายถึง มีระดับความสำเร็จมาก

3 หมายถึง มีระดับความสำเร็จปานกลาง

2 หมายถึง มีระดับความสำเร็จน้อย

1 หมายถึง มีระดับความสำเร็จน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (open ended) จำนวน 2 ข้อ สอบถามปัญหาและอุปสรรคของการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 และสอบถามแนวทางแก้ปัญหาการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3

2. การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 กำหนดกรอบแนวคิด ตัวแปร และนิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัยของการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม

2.3 ร่างแบบสอบถามแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) และความเหมาะสมในการใช้ภาษา ผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาตรวจสอบอีกครั้ง โดยหาค่า IOC ซึ่งปรากฏค่า IOC ทุกข้อมากกว่า 0.60 ขึ้นไป

2.4 ปรับปรุงเครื่องมือตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ให้ข้อเสนอแนะ

2.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหารและครู จำนวน 30 คนของโรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย ซึ่งเป็นโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และนำมาหาค่าเชื่อมั่น α

(reliability) ด้วยวิธีการของ Cronbach Alpha (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, หน้า 125-126) ได้ค่าความเชื่อมั่น ตามแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.99

2.6 ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้สมบูรณ์แล้วนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตและแนะนำจากโครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เพื่อขอความร่วมมือเก็บข้อมูล

2. นำหนังสือแนะนำจากโครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ไปขออนุญาตจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้โดยผู้มออย่างง่ายโดยการจับฉลากนำแบบสอบถามส่งทางไปรษณีย์และนำส่งเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง แจกแบบสอบถาม 460 ฉบับ ได้คืนมา จำนวน 460 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับมา ทำการตรวจนับแบบสอบถามและดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามไปทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยกำหนดแนวทางการวิเคราะห์ ดังนี้

แบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

แบบสอบถามตอนที่ 2

1. ระดับความสำเร็จการบริหาร โรงเรียน โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (mean) หรือ $\bar{x}$ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) หรือ SD และนำผลที่ได้เทียบกับเกณฑ์เพื่อแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, หน้า 111)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51-5.00	มีระดับความสำเร็จมากที่สุด
3.51-4.50	มีระดับความสำเร็จมาก
2.51-3.50	มีระดับความสำเร็จปานกลาง
1.51-2.50	มีระดับความสำเร็จน้อย
1.00-1.50	มีระดับความสำเร็จน้อยที่สุด

นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

2. เปรียบเทียบระดับความสำเร็จในการบริหาร โรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจำแนกตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร โรงเรียน ทดสอบสมมติฐานโดยทดสอบค่าที(t-test)

แบบทดสอบตอนที่ 3 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา(content analysis) แจกแจงความถี่นำเสนอข้อมูลเป็นรายชื่อพร้อมความถี่

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ความถี่ (Frequency)

1.2 ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 หน้า 101)

$$p = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ	p	แทน	ค่าร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นค่าร้อยละ
	n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 หน้า 102)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของความถี่คูณค่าคะแนน
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

1.4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 หน้า 103)

$$SD = \sqrt{\frac{n \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum fx^2$	แทน	ผลรวมของความถี่คูณค่าคะแนนยกกำลังสอง
	$(\sum fx)^2$	แทน	ผลรวมของความถี่คูณค่าคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	f	แทน	ความถี่
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α - Coefficient) และหาค่า IOC

2.1 หาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ โดยใช้สูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum X}{n}$$

วัตถุประสงค์	เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ
		$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ
		n	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรของครอนบาค ดังนี้

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{\sum s_i^2} \right]$$

เมื่อ	k	แทน	จำนวนข้อ หรือความยาวของแบบสอบถาม
	s_i^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนข้อที่ 1
	s_i^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวม

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าสมมติฐาน ได้แก่

3.1 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้ t – test แบบ Independent โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 หน้า 112)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\left[\frac{(n_1-1)s_1^2 + (n_2-1)s_2^2}{n_1+n_2-2} \right] \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}} : df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน (t-test)
	$\bar{x}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	$\bar{x}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	s_1^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	s_2^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี